

**STRATEŠKI PLAN RAZVOJA
POMORSKOG MUZEJA OREBIĆ
2018.-2021.**

PRILOG I:

**PLAN RJEŠAVANJA PROSTORNIH PROBLEMA
PREZENTACIJE I ZAŠTITE MUZEJSKE GRAĐE**

Izrada:

Recider projekt d.o.o. Zagreb

Orebić, travnja 2018.

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. FUNKCIONALNA KLASIFIKACIJA MJERA	4
2. OKOLIŠ I KRAJOBRAZNI OKVIR: FOTO-ANALIZA I PLANIRANI KORACI	5
3. MUZEJ: POSTOJEĆE STANJE.	7
4. MUZEJ: PLANIRANO STANJE, MJERE I VRIJEME REALIZACIJE	10
5. LITERATURA	13

UVODNE NAPOMENE

Koncipiran kao prilog Strateškog plana razvoja 2018.-2021., Plan rješavanja prostornih problema temelji se na tijekom postupka planiranja provedenim analizama postojećeg stanja Muzeja (poglavlje IV Strateškog plana), osobito na dijelovima analize vezanima za muzeološki koncept i njegovu primjenu (odjeljak 4.1.), odnosno na analizi materijalnih uvjeta rada (infrastrukture i drugih fizičkih resursa, odjeljak 4.2.).

Plan u prvom dijelu donosi funkcionalnu klasifikaciju strateško-planskih i redovnih mjera rješavanja prostornih problema prezentacije i zaštite građe, prema trima funkcionalnim kategorijama: "Objekt i okruženje", "Upravljanje zbirkom" i "Oprema".

Drugi dio odnosi se na osvrt i vizualizaciju postojećeg stanja i planova vezanih za prostorno-konzervacijske aspekte šire okoline Muzeja (Orebić), a važnih u kontekstu izgradnje prezentacijskog narativa samog Muzeja.

U trećem je dijelu vizualizirano postojeće stanje prostorno-konzervacijske problematike unutar Muzeja. Nakon toga, odgovarajuće mjere iz Strateškog plana razvoja smještene su u prostor pojedinog dijela Muzeja, odnosno u kontekst rješavanja za nj vezanih problema prezentacije i zaštite građe. Usto, vizualizirani su i planovi kretanja građe i posjetitelja, kao i režimi otvorenosti pristupa korisnika (otvoreni, poluotvoreni i zatvoreni).

Plan je načinjen sukladno odredbama Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 30/2006). Temelji se na terenskoj analizi, foto-dokumentaciji te kazivanju stručne djelatnice i predstavnika Osnivača (načelnik Općine Orebić). Od prethodno provedenih analiza i elaborata, referira na uvide Želimira Laszla (2003) te Muzejskog dokumentacijskog centra (2018), odnosno na idejna rješenja arh. Iva Vojnovića. Kao slikovnu podlogu koristi arhitektonske snimke postojećeg stanja (Beg, Peršen, 1999).

1. FUNKCIONALNA KLASIFIKACIJA MJERA

Strateško-planske i redovne mjere rješavanja prostornih problema prezentacije i zaštite muzejske građe funkcionalno se mogu podijeliti u tri skupine:

- 1) Objekt i okruženje – stvaranje optimalnih prostornih uvjeta za prezentaciju i zaštitu
  - 2) Upravljanje zbirkom – stvaranje optimalnih operativno-proceduralnih uvjeta
  - 3) Oprema – pomagala i sustavi namijenjeni stvaranju optimalnih uvjeta prezentacije i zaštite
1. U pogledu stvaranja optimalnih prostornih uvjeta ("Objekt i okruženje"), Plan utvrđuje mjere:
    - 1.1. Infrastrukturnog uređenja i obnove Muzeja i okoliša, pri čemu se posebno ističu:
      - 1.1.1. Procjena stanja i statička sanacija stubišta prema potkrovlu Muzeja
      - 1.1.2. Obnova kompletne stolarije (ulazna vrata, prozori uključujući i stakla) (nabava izostakla), s ciljem povećanja sigurnosti te poboljšanja mikroklimatskih uvjeta
    - 1.2. Uređenje stalne muzejske čuvaonice na prvom katu
    - 1.3. Stavljanje u funkciju uredskog prostora u potkrovlu Muzeja
    - 1.4. Uređenje info-pulta i prijemnog prostora u predvorju Muzeja
  2. Na unaprjeđenje upravljanja zbirkom odnose se mjere:
    - 2.1. Ispitivanja i pripreme za restauraciju ugroženih dijelova fundusa
    - 2.2. Nastavka i dovršavanja inventariziranja, (foto)-dokumentiranja i svrstavanja građe u zbirke (pomorsku i arheološku)
    - 2.3. Izradu sigurnosne kopije inventarnih knjiga
    - 2.4. Osuvremenjavanja muzeološkog koncepta i stalnog postava (prema mjerama predviđenima u Strateškom planu razvoja)
    - 2.5. Zapošljavanje dodatnih stručnih i pomoćnih stručnih djelatnika
    - 2.6. Stručnog usavršavanje djelatnikâ Muzeja na području zaštite i upravljanja građom
    - 2.7. Redovitog vođenja evidencija (ulaz/izlaz građe, pristup i korištenje čuvaonice i biblioteke)
    - 2.8. Izrade internih pravilnika i protokola (o zaštiti i korištenju građe, o postupcima u izvanrednim situacijama, godišnji program rada)
  3. Što se tiče opreme, tj. tehničkih pomagala potrebnih za unaprjeđenje uvjeta prezentacije i zaštite građe, Plan predviđa sljedeće:
    - 3.1. Opremanje čuvaonice potrebnim namještajem (ladičarima, ormarima, beskiselinskim mapama, papirima i ostalim materijalom)
    - 3.2. Instalaciju klima-uređaja u potkrovje Muzeja
    - 3.3. Instalaciju sustava protuprovalne zaštite u prizemlje Muzeja
    - 3.4. Instalaciju sustava vatrodojave u središnje dvorane u prizemlju, katu i potkrovlu
    - 3.5. Ugradnju video-nadzora u prizemlje Muzeja, a po mogućnosti i kat
    - 3.6. Nabavu digitalnih termohigrografa za središnje prostorije postava, čuvaonicu i biblioteku
    - 3.7. Nabavu multimedijalne opreme (projektor, platno, ozvučenje, *laptop*)

2. OKOLIŠ I KRAJOBRAZNI OKVIR: FOTO-ANALIZA I PLANIRANI KORACI

Slika 1. Zgrada Pomorskog muzeja sa strane pročelja i Trga Mimbelli (sjeverozapadna perspektiva). Uređenje okoliša Muzeja (mjera 1.1.4. Strateškog plana) predviđa se u sklopu projekta "Trg Mimbelli" kojim bi se cijeli prostor revitalizirao, uređio i otvorio moru (sve fotografije snimio: Luka Jakopčić)

Slika 2. Pomorski muzej s priobalne (južne) strane. Mjerama uređenja okoliša Muzeja (1.1.4.), rješavanja statusa i prenamjene restorana u istočnom dijelu prizemlja (1.1.5.), revitalizirao bi se iznimno vrijedan segment Muzeja, terasni prostor na samoj obali. Sukladno i ranijim stručnim napucima (Laszlo, 2003, 3), provizorna prigradnja (desni dio slike) uklonila bi se

Slika 3. Muzej u okviru orebićkog priobalnog ambijenta (lijevo, zgrada Pelješkog pomorskog društva, osnovanog 1865.). Longitudinalni pojas uz obalu, tj. povjesna promenada uz koju su orebićki kapetani podizali svoje kuće i vrtove, uredit će se u sklopu šireg komunalnog projekta proširenja priobalne šetnice (nositelj projekta: Općina Orebić)

Slika 4. Četvrt Geta, najstariji dio Orebića. Njegovim formiranjem krajem 15. st. naselje se definitivno od težaštva okreće pomorstvu. Ova danas zaštićena kulturno-povijesna cjelina nalazi se u neposrednoj blizini Muzeja te tim više predstavlja jedan od važnih prezentacijskih motiva novog muzeološkog narativa ("Ovdje je sve počelo")

Slika 5. Pogled s Kapetanskog groblja, smještenog uz crkvu i samostan Gospe od anđela također važnog mjesto za povijest orebčkog pomorstva. Vidljiv i otocić Majsan, važan arheološko-povijesni lokalitet iz vremena antike (Suhor, 2006, 6). Kapetansko groblje dio je orebčkog mjesnog groblja na kojem i povrh monumentalnih mauzoleja i grobnica najbogatijih pomorskih obitelji (**slika 6**), brojni detalji upućuju na utkanost pomorske baštine u identitet Orebča i Pelješca. Kao takav, lokalitet je, u svrhu integriranja u orebčku kulturno-turističku rutu, obuhvaćen mjerama 3.1.3. i 3.2.2. Strateškoga plana (u suradnji s Općinom)

Slika 6. Središnji dio Kapetanskog groblja: mauzoleji najuglednijih pomorskih obitelji Orebča (Mimbelli, Šunj i dr.)

Slika 8. Prolaz i vrt ispred jednog od starih stambenih nizova u Orebču (19. st.). Praktički sve kulturno-povijesno vrijedne građevine u orebčkoj jezgri, bilo da je riječ o otmjenim kapetanskim kućama, ili negdašnjim "zaseocima" poput ovog (usp. Fisković, 2013, 192), u vlasništvu su privatnih osoba, mahom odsutnih iz Orebča. Time je proces njihove adekvatne kulturne i kulturno-turističke valorizacije znatno otežan. U svrhu (djelomične) revitalizacije barem nekih od ovih vrijednih prostora, mjerama 3.1.3. i 3.2.1. predviđa se uređenje nekolicine vrtova u svrhu njihova pretvaranja u prostor za muzejske radionice i interpretaciju na otvorenom

Slika 7. Kuća i korta (dvor) kapetana Joza Šunja (19. st.). Jedan od rijetkih objekata ove vrste u vlasništvu javne institucije (HAZU). Svojedobno su postojali planovi o prenamjeni u kulturni centar. Muzej bi ovim projektom došao do dodatnog prostora (bilo dislocirano, u sklopu centra, bilo zbog toga što bi bila uređena nova multifunkcionalna dvorana, pa bi ona u sklopu Muzeja mogla biti iskorištena za uže muzejske svrhe). No zbog nemogućnosti dogovora s vlasnikom, projekt je zasad na čekanju

3. MUZEJ – POSTOJEĆE STANJE PRIZEMLJA

3. MUZEJ – POSTOJEĆE STANJE KATA

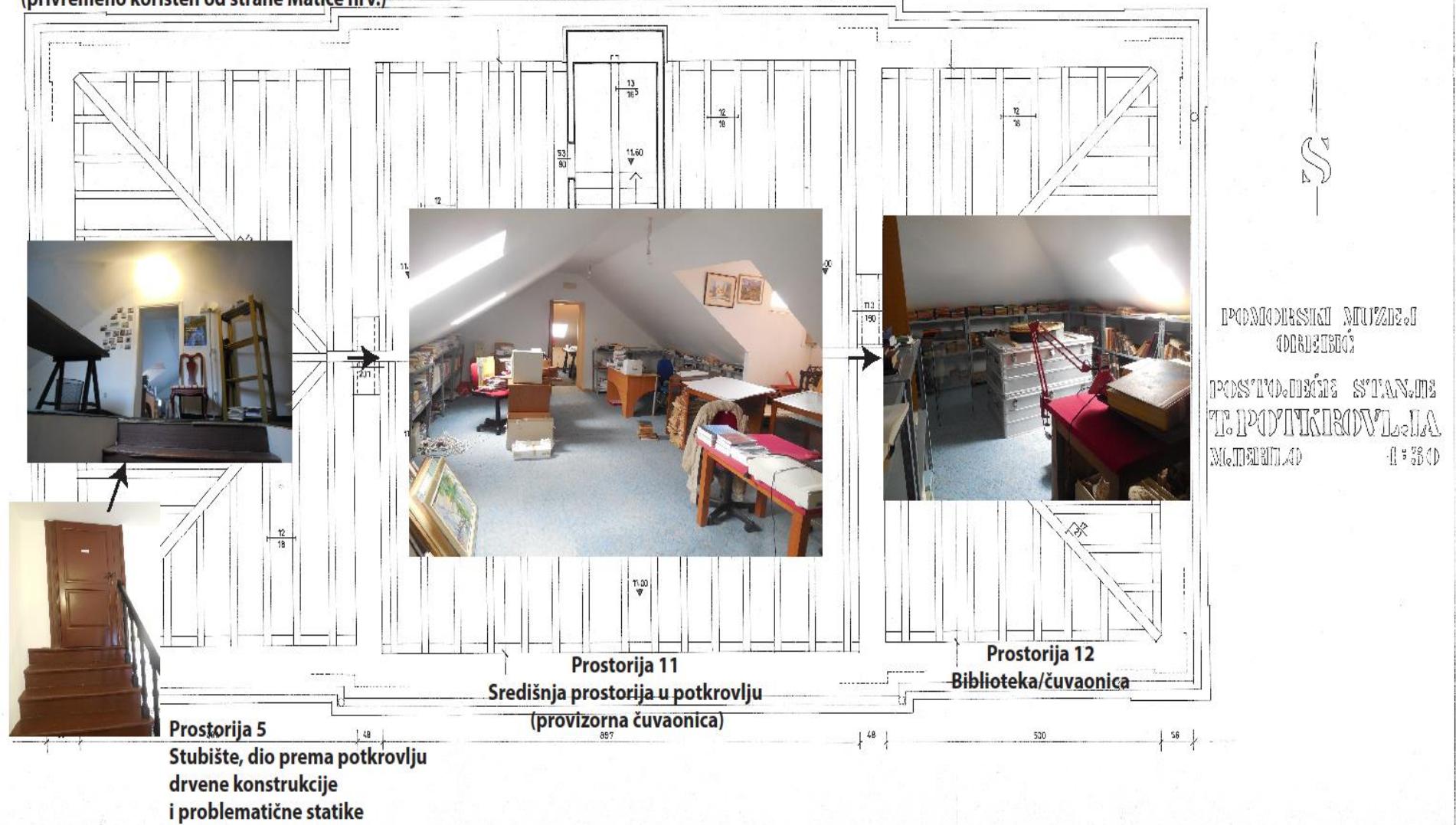

3. MUZEJ – POSTOJEĆE STANJE POTKROVLJA

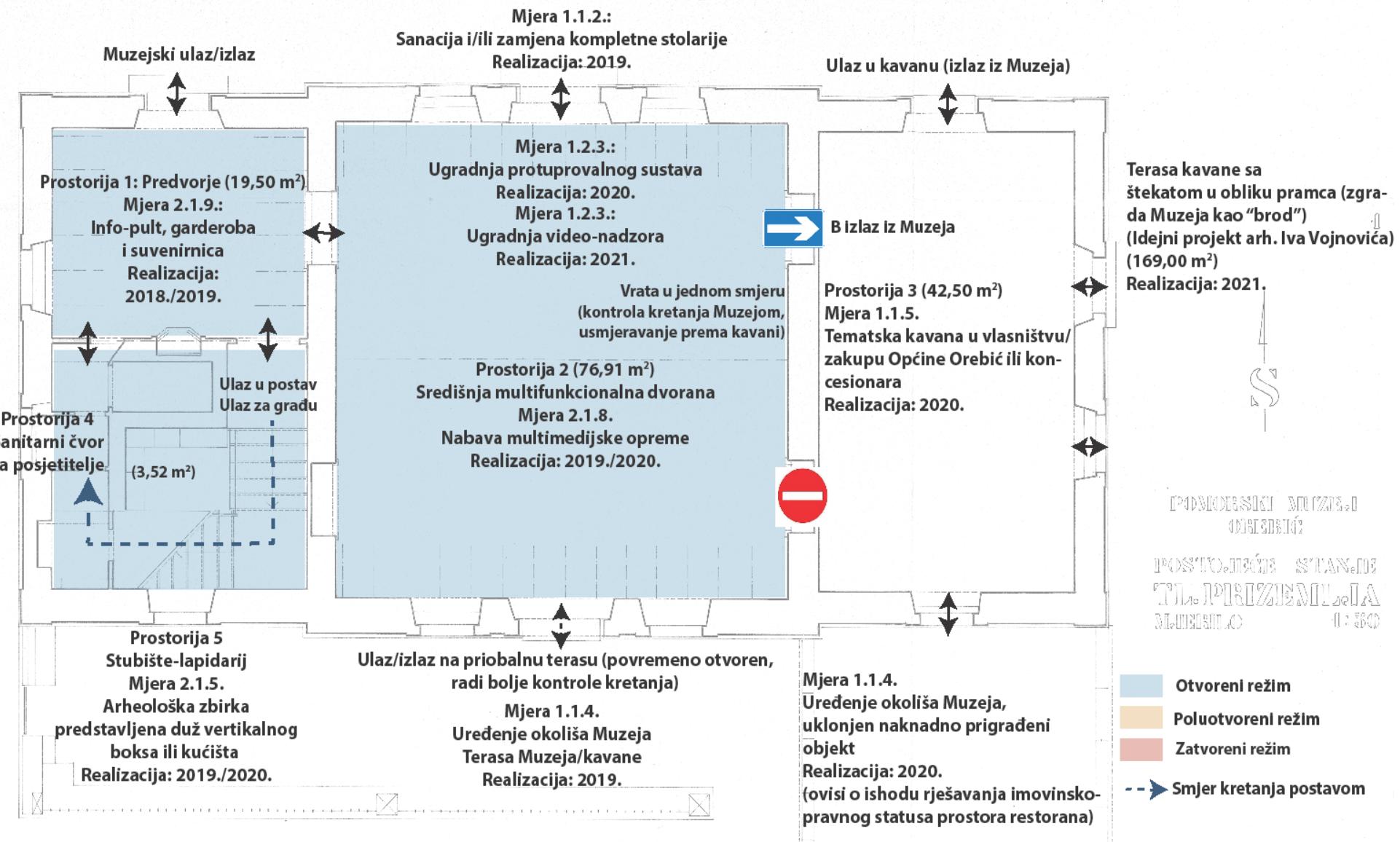
Prostorija 10

Neiskorišten uredski prostor

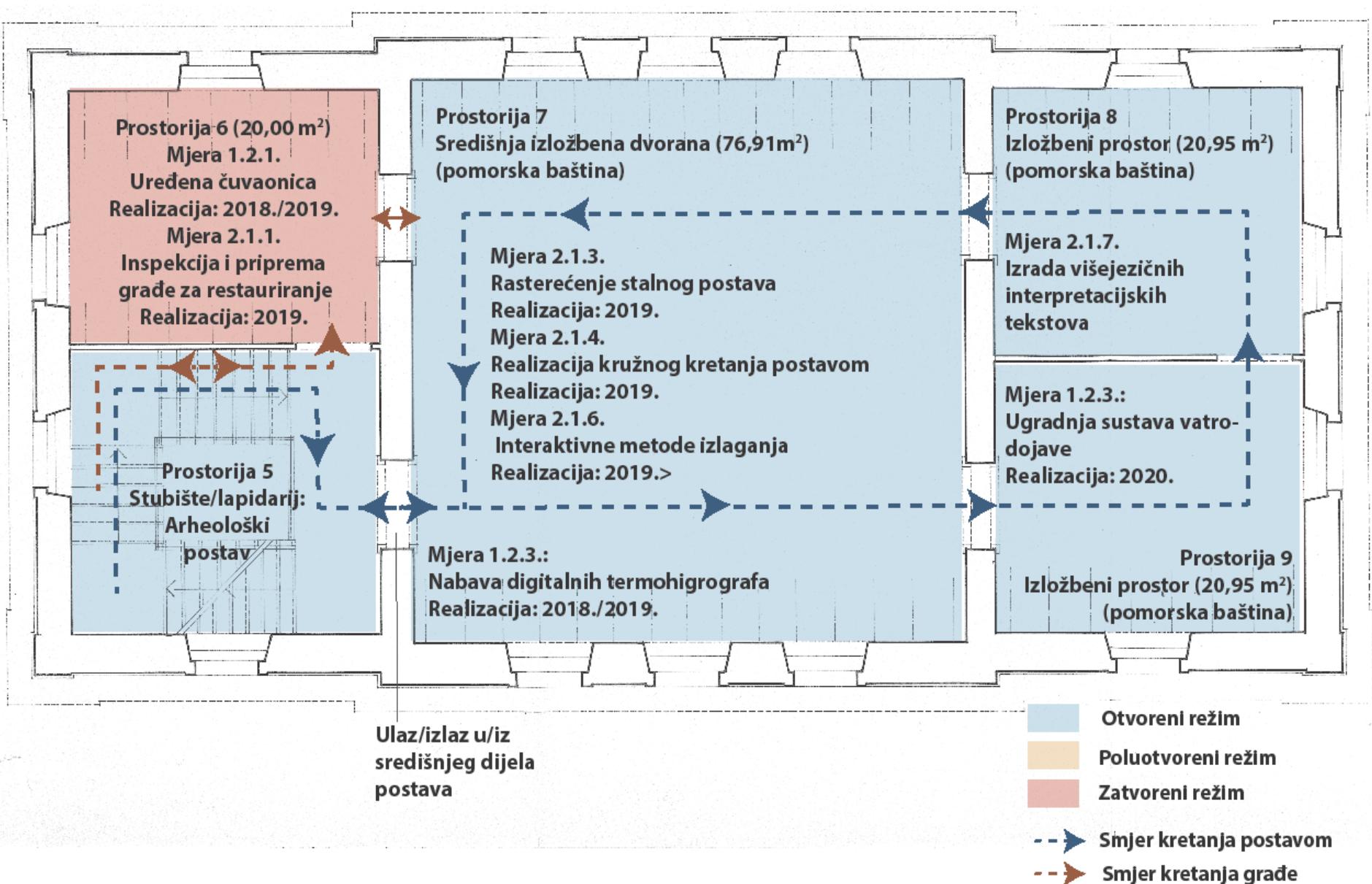
(privremeno korišten od strane Matice hrv.)

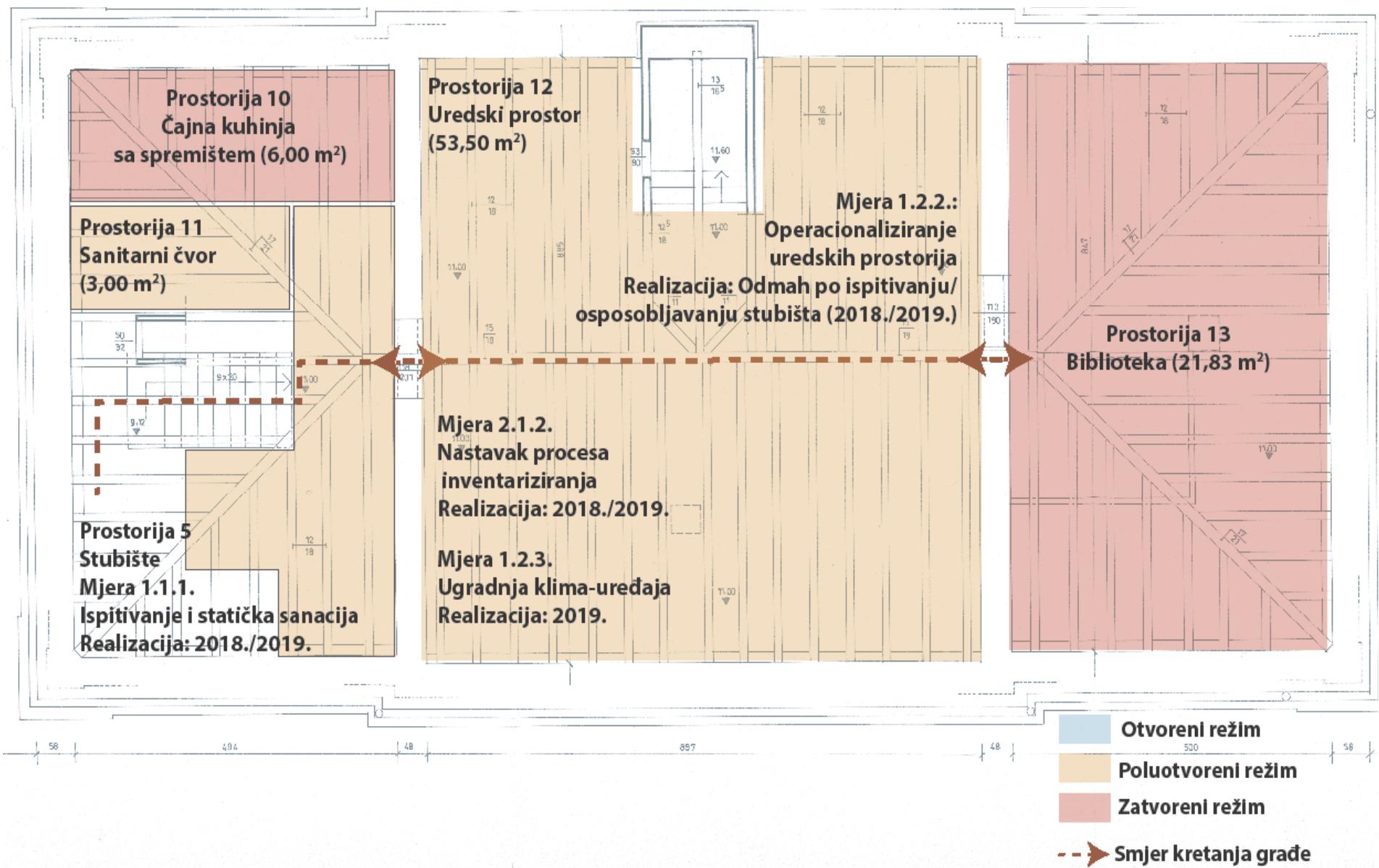
4. MUZEJ-PRIZEMLJE: PLANIRANO STANJE, MJERE I VRIJEME REALIZACIJE

4. MUZEJ-KAT: PLANIRANO STANJE, MJERE I VRIJEME REALIZACIJE

4. MUZEJ-POTKROVLJE: PLANIRANO STANJE, MJERE I VRIJEME REALIZACIJE

5. LITERATURA

Beg, Gordana, Peršen, Ana. 1999. *Pomorski muzej u Orebiću: arhitektonski snimak postojećeg stanja.*

Fisković, Igor. 2013. Stare kuće pomoraca u Orebićima. *Peristil*, 56: 189-206.

Kocijan, Maja (MDC). 2018. *Izvješće o stručnom nadzoru u Pomorskom muzeju Orebić u sklopu provedbe maticne djelatnosti.*

Laszlo, Želimir (MDC). 2003. *Mišljenje o stanju zaštite i preventivne zaštite muzejske građe i prijedlozi za njihovo poboljšanje u Pomorskom muzeju Orebić.*

Pravilnik o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 30/06).

Suhor, Vesna. 2006. *Katalog Pomorskog muzeja Orebić.* Orebić: Općina Orebić.